

IZ SVETA TIŠINE

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

Letnik XLIV, št. 3, marec 2024 | ISSN 1318-1394

Slišati dobro je dobro

Kino za gluhe in naglušne

**Področje dostopnosti
v letu 2023**

Nasilje nad invalidi

Izdajatelj:

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

Drenikova 24, Ljubljana

telefon: 01/500 15 00

telefaks: 01/500 15 22

Spletna stran: www.zveza-gns.si

Urednik: Janez Žura

Uredniški odbor: Aleksandra Rijavec,

Valerija Škof, Sašo Letonja

Jezikovni pregled: Darka Tepina Podgoršek

Oblikovanje: Artmedia

Tisk: Tiskarna DTP

Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljajanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. Mnenja in stališča posameznih avtorjev prispevkov ne izražajo nujno tudi mnenj in stališč uredništva in ZDGNS.

Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo.

Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Foto na naslovnici:

Aktivnosti ZDGNS

Obvestilo urednika

V uredništvu glasila Iz sveta tišine se vas trudimo čim bolj izčrpno obveščati o pomembnih dogodkih, ki se tičejo gluhe skupnosti v Sloveniji, prav tako pa objavljamo zanimivosti in aktivnosti iz posameznih društev. Zanimajo nas zgodbe ljudi in želeli bi si še več sodelovanja z društvi, vključenimi v ZDGNS, in s posameznimi člani društev, saj menim, da lahko skupaj napišemo marsikatero dobro zgodbo. Tako vas tu naprošam, da mi pošiljate svoje prispevke o dejavnostih v društvih in tudi drugih zanimivih dogodkih, povezanih s svetom gluhih. Z veseljem bomo predstavili tudi kakšnega vašega člana. Lahko gre za športnika, umetnika, dolgoletnega darovalca krvi ali kogar koli, ki ima za seboj zanimivo zgodbo. Prosim tudi, da naročila in odjave od glasila Iz sveta tišine pošiljate na elektronski naslov urednistvo@zveza-gns.si.

Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni. Prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov: urednistvo@zveza-gns.si.

Če se vam zdi glasilo zanimivo in ga želite prejemati brezplačno, nam pišite na e-naslov: urednistvo@zveza-gns.si ali svoje ime, priimek in naslov sporočite na: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, 1000 Ljubljana. Glasilo Iz sveta tišine je dosegljivo tudi na spletu: www.zveza-gns.si.

Navodilo avtorjem

Besedilne datoteke

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnili, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

Slikovne priloge

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije treba upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije posnete s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304). Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu .jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu .jpg. Če nimate kakovostnega optičnega bralnika, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument, ampak jih pripnite k svoji elektronski pošti. Fotografije in besedila, ki ne ustrezajo navodilom, bomo prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

Kazalo

4 S sekretarjeve mize

Aktualno

- 9 Nasilje nad invalidi
- 11 ZDGNS: Publikaciji o slovenskem znakovnem jeziku
- 13 Korak k večji ozaveščenosti: Učni listi za razumevanje in zaščito sluha
- 15 Področje dostopnosti v letu 2023
- 17 Tinitus
- 19 Program Slišati dobro je dobro

Reportaža

- 27 Premagali strah pred višino: športno plezanje za invalide

Kultura

- 29 Kino za gluhe in naglušne

Šport

Zaključek spomladanske sezone lige v dvoranskem nogometu za gluhe **31**

Liga dvoranskega nogometa za gluhe 2023/24 **32**

Državno prvenstvo gluhih v bowlingu **35**

Državno prvenstvo gluhih v badmintonu **36**

Državno prvenstvo v šahu **37**

Iz naših društev

Srečanje s pisateljico Aksinjo Kermauner **38**

Predavanje o demenci in osebni asistenci **40**

Odpravljanje tehničnih težav pri polževih vsadkih in vzdrževanje **41**

Potopisno predavanje:

Po slovenski transversali **43**

Pogostitev ob dnevu žena **44**

Praznovanje ob dnevu žena in mučenikov **45**

Razpis

Aktivna Kranjska Gora **47**

Matjaž Juhart

S SEKRETARJEVE MIZE

Nacionalni program vzgoje in izobraževanja

V javni razpravi je osnutek, v katerem ni omenjen slovenski znakovni jezik. Tečejo postopki in predlogi, da se v omenjeni dokument vnese tudi znakovni jezik, ki je zdaj ne samo ustavna kategorija, temveč ima tudi pravno podlago v zakonu o osnovni šoli.

Zakon o osnovni šoli tudi o znakovnem jeziku in jeziku gluhoslepih

Dopolnitev zakona v delu znakovnega jezika in jezika gluhoslepih postavlja pravno podlago uvajanja jezikov v osnovne šole, izvedbene rešitve implementacije pa bodo pripravljene v prehodnem obdobju. Želimo si, da bo to tudi čim prej. Vsi dolgoletni napor ZDGNS s temi pravni-

mi podlagami dobivajo prve konkretne systemske učinke.

Ministrstvo za zdravje in ZDGNS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Obiskali smo ministrstvo za zdravje, kjer nas je poleg strokovne službe ministrstva sprejela tudi ministrica za zdravje. Poudarili smo velike izzive na področju tinitusa, hrupa, duševnega zdravja in telesne okvare. Na vseh teh področjih si želimo sistemskih sprememb v dobro osebam, ki se spopadajo s temi izzivi.

Ministrstvo za kulturo s Kinodvorom prijaznejši za gluhe in naglušne

Ljubljanski mestni kino bo pripravil serijo dogodkov, dostopnih tudi za gluhe osebe, ki so uporabniki znakovnega jezika, in tudi za naglušne osebe, ki potrebujejo podnapise. V Kinodvoru gre tako za veliko pridobitev na kulturnem področju pri dostopnosti kulturnih vsebin osebam z izgubo sluha.

Predavanje ZDGNS: znakovni jeziki na javni televiziji v Evropi

Predstavitve je vodil dr. Stepski, ki je v okviru svoje doktorske naloge opravil izredno obsežno raziskavo v Evropi o dostopnosti javnih televizij z znakovnim jezikom. Ob tej predstavitvi je tekla beseda tudi o sprotnem podnaslavljanju, o t. i. respeakingu in pretvorbi govora. Poleg udeležencev iz društev so bili navzoči tudi predstavniki RTV Slovenija, za kar se jim zahvaljujemo.

Mladinska knjiga Konzorcij prijazna gluhim in naglušnim

Vsak mesec v Mladinski knjigi v Konzorciju pripravljajo literarne dogodke, s katerimi obogatijo svoje vede-

nje o kulturnem in literarnem svetu ter se srečujejo z avtorji. Ob tem poskrbijo za tolmačenje pogovorov v slovenski znakovni jezik. Zahvaljujemo se za izredno prijazno potezo.

Elementi slovenskega znakovnega jezika in Strategije tolmačenja – publikaciji ZDGNS

ZDGNS je po večletnem raziskovanju izdala dve publikaciji na področju znakovnega jezika in tolmačenja. Gre za celovit pregled in opis stanja na obeh področjih. ZDGNS je organizirala tudi predstavitev strokovnih publikacij, ki naj vzpodbudita nadaljnje delo in raziskovanje na tem področju. Avtor obeh publikacij je Matjaž Juhart, strokovni pregled pa je opravila Ljubica Podboršek.

Svetovni dan sluha v znamenju znakovnega jezika Sem gluha – prosim, uporabljam znakovni jezik

Prvič v zgodovini, odkar zaznamujemo ta dan, se je aktivirala tudi Svetovna zveza gluhih, da v ta dan vključi tudi osebe z izgubo sluha, ki uporabljajo znakovni jezik.

ZDGNS v Kinu Šiška na festivalu Ment

Na festivalu Ment je ZDGNS delila letake in čepke za ušesa ter ozaveščala udeležence o preglasnosti glasbe in o vsem, povezanem s tinitusom.

Oddaja Prisluhnimo tišini ob mednarodnem dnevu sluha

Oddaja se je posvetila preglasni glas-

bi, glasbenikom in osebam, ki jih je doletel tinitus ali druge poškodbe oz. izguba sluha in se spopadajo s posledicami tega.

Spletna TV ob mednarodnem dnevu sluha

Spletna TV ZDGNS je pripravila serijo prispevkov na temo sluha in naglušnosti, ozaveščanja o preglasni glasbi na koncertih, o uporabi čepkov in o tem, kako preventivno ukrepati ob hrupu.

Seminar ZDGNS na mednarodni dan polževega vsadka: Polžev vsadek – vse, kar ste želeli vedeti

Strokovnjaki in uporabniki so delili svoja znanja in izkušnje s polževim vsadkom ter odgovarjali tudi na specifična vprašanja udeležencev.

Izkustvena delavnica ZDGNS

ZDGNS je za strokovne delavce v društvih pripravila izkustveno delavnico pod vodstvom supervizorke in psihoterapevtke. Strokovni delavci so pomemben del programa izvajanja posebnih socialnih programov na državni in lokalni ravni.

Pobuda ZDGNS za spremembo 30. člena Zakona o RTV Slovenija

ZDGNS se dejavno vključuje v sistemske rešitve glede dostopnosti oseb z izgubo sluha na javni RTV Slovenija. Zagotoviti je treba 100-odstotno dostopnost programov s podnapisi in sorazmerni delež vsebin v znakovnem jeziku.

Mednarodni dan maternih jezikov

Letos smo mednarodni dan mater-
nih jezikov posvetili ozaveščanju jav-
nosti in odločevalcev o pomenu
sprejema zakona o osnovni šoli, ki
vključuje tudi znakovni jezik. Gre za
dolgoletne napore in boj za priznanje
znakovnega jezika v procesu izobra-
ževanja gluhih otrok.

Multimodalna mobilnost funkcionalno oviranih oseb

Udeležili smo se predstavitve aktiv-
nosti in razvoja projekta omogočanja
mobilnosti oseb z različnimi ovira-
nostmi s številnimi gosti in deležniki
področja dostopnosti, ki ga je organi-
ziral Geodetski inštitut Slovenije.

Predavanje ZDGNS: Demenca in izguba sluha

S predavanjem smo osvetlili razume-
vanje, prepoznavanje in skrb za ljub-
ljene, ki se soočajo z demenco in
hkratno izgubo sluha.

Upokojila se je Jasna Bauman

Dolgoletna sodelavka ZDGNS in na-
to direktorica Zavoda združenje tol-
mačev za slovenski znakovni jezik
(ZZTSZJ) je končala svojo poklicno
pot na področju dela oseb z izgubo
sluha, tolmačev in področja tolmače-
nja. Od samega začetka dela na
ZDGNS in pozneje na ZZTSZJ je izka-

zovala visoko usposobljenost na po-
dročju sistemskih rešitev za gluhe in
naglušne, znakovnega jezika, tolma-
čenja in organiziranosti tolmačev.
Sodelovala je pri številnih različnih
projektih, dejavno sodelovala v mno-
go delovnih skupinah ter soustvarila
številne lepe in pozitivne zgodbe. Ob
vstopu v novo življenjsko obdobje ji
želimo predvsem zdravja, da živi in
uresniči svoje življenjske želje in cilje.

Janez Režonja, prejemnik srebrnega znaka civilne zaščite

Janez Režonja, član Prostovoljnega
gasilskega društva Bakovci in pod-
predsednik Društva gluhih in nagluš-
nih Pomurja je prejemnik srebrnega

znaka Civilne zaščite. Kot dolgoletni
prostovoljec se je izkazal tudi v času
neurij in poplav, ki v letu 2023 niso
prizanesle naselju Bakovec, in je kot
podpoveljnik pripomogel k odpravi
posledic poplav. Čestitamo.

ZDGNS

Slovar SZJ

Slovar slovenskega znakovnega jezika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je na voljo tudi kot brezplačna mobilna aplikacija.

Iskalnik

Iskanje videoposnetkov po besedah ali besednih zvezah.

Govor

Iskanje videoposnetkov s pomočjo govora.

Kategorije

Iskanje videoposnetkov po kategorijah, tematskih sklopih, pravljičah, mednarodnih kretnjah in učnih primerih.

Kviz

Opravljanje kvizov za utrditev znanja pisane besede in znakovnega jezika.

QR

Čitalec QR-kod za ogled videoposnetkov SZJ.

Gluhoslepi

Prilagoditev kontrasta in velikosti pisave za gluhoslepe.

Nasilje nad invalidi

Invalidne osebe so pogosto izpostavljene različnim oblikam nasilja, zlorabam in izkoriščanjem zaradi svoje oviranosti. Društvo Vizija izvaja program Nasilje nad invalidi, ki žrtvam nasilja ponuja nastanitev v varni hiši, Hiša zaupanja. V Sloveniji je to edina varna hiša, ki je povsem prilagojena gibalno oviranim invalidom.

Društvo zaradi hude prostorske stiske vsako leto zavrne skoraj deset invalidnih oseb, ki so žrtve nasilja. Od leta 2021 so sprejeli 20 invalidnih oseb, ki so bile žrtve nasilja, medtem ko so jih morali zavrni kar 33.

Prostorska stiska pa ni edina težava, s katero se srečujejo v društvu, je dejala strokovna delavka društva Mateja Peterec. Na okrogli mizi nacionalne konference z naslovom Nasilje nad invalidi je povedala, s kakšnimi izzivi se spoprijemajo, in navedla nekaj konkretnih primerov. »Na naše društvo se je obrnil krajevno pristojen center za socialno delo zaradi matere s štirimi otroki v stiski. Mati je bila gibalno ovirana, vsi štirje otroci so bili v vzgoj-

no-izobraževalnih ustanovah. S strokovno delavko sva takrat premetavali informacije, programe, kam nastaniti mamo s štirimi otroki. Otroci niso bili gibalno ovirani, gibalno ovirana je bila mama. Ampak že v socialnem kontekstu našega delovanja ni rešitev v tem, da razkropimo družino – da gre mama v varno hišo, otroci pa so potem spet težava, kje so nastanjeni, kam so vključeni, v vrtec in osnovno šolo. Druga taka težava je bil problem matere s tremi otroki, kjer so bili vsi štirje člani družine žrtve nasilja, najmlajši otrok pa oseba s posebnimi potrebami. Tudi v tem primeru žrtvam nasilja zaradi polno zasedenih kapacitet nismo mogli ponuditi nastanitve, smo pa iskali rešitve.«

V društvu so kot problematične navedli še pomanjkanje neprofitnih stanovanj, težave ob prešolanju otrok in pomanjkanje kadra, toda največja težava ostaja pomanjkanje prostora v varni hiši, je poudarila Mateja Peterec. »Ob njihovi nastanitvi ponujamo celostno podporo nameščenim žrtvam nasilja, ki jo izvajajo naš kader in tudi prostovoljci. V

Aktualno

sklopu naših programov pa zagotavljamo tudi dostopnost oziroma zagotavljanje medicinskih pripomočkov, ki jih žrtve nasilja navadno potrebujejo. Ob nastanitvi imajo celostno podporo, naredimo individualni načrt, iščemo majhne svetle točke, ki bi žrtvam nasilja omogočile odhod iz naše varne hiše potem v neka druga stanovanja. To so po navadi tržna neprofitna stanovanja, domovi za starejše, prostori bodisi pri svojcih ali kjer koli, kjer žrtev vidi to svetlo točko oziroma svetel izhod.«

Težava varne hiše Hiša zaupanja je tudi, da ni prilagojena senzorno oviranim osebam, kot so gluhi, naglušni, slepi in slabovidni, saj njene bivalne enote niso opremljene za njihove potrebe, je še dodala Mateja Peterec.

»V varni hiši omogočamo samostojno bivanje naših gibalno oviranih žrtev nasilja. Naša varna hiša pa nima tak-

tilnih oznak in slušne zanke, kar pomeni, da bi oseba, če je gluha, naglušna, slepa, slabovidna, potrebovala spremljevalca. Če ima oseba osebne asistenta ali spremljevalca, ki seveda ne sme biti povzročitelj nasilja, se ji omogoča bivanje, če so na voljo prostorske kapacitete. Samostojno bivanje osebe, ki je gluha, je pa že v našem prostoru oteženo, saj nimamo znanja slovenskega znakovnega jezika in tudi pri našem strokovnem delu z žrtvami nasilja bi potem potrebovali tolmača, ki bi tudi žrtvi nasilja pomagal pri ustvarjanju možnih rešitev.«

Varna hiša bi se z ustreznimi rešitvami lahko prilagodila tudi senzorno oviranim osebam. A žal na razpisu, ki bi jim prinesel sredstva za ta namen, niso bili uspešni, zato je gradnja novih kapacitet na stranskem tiru. Vendar v njih ostaja upanje, da bodo v prihodnje uredili nastanitve tudi za senzorno ovirane osebe.

SPLETNA^{TV}
www.spletnatv.si

Drenikova 24, 1000 Ljubljana

(01) 500 15 23

spletna.tv@zveza-zgns.si

Facebook/spletnaTV

Youtube/spletnaTV

Livestream/spletnaTV

ZDGNS: Publikaciji o slovenskem znakovnem jeziku

Aktivnosti zveze

V začetku marca so v Društvu gluhih in naglušnih Ljubljana predstavili novi strokovni publikaciji. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije (ZDGNS) je na podlagi večletnih raziskav in izkušenj na področju znakovnega jezika in tolmačenja izdala publikaciji, katerih avtor je Matjaž Juhart: »Ideja o pisanju teh dveh publikacij je zorela kar nekaj let. Zagotovo se stroka na področju razvoja znakovnega jezika in tolmačenja močno razvija. V zadnjih 20, 30 letih je bilo zelo malo raziskav na področju znakovnega jezika in tolmačenja. Večji mejnik je bil pred petnaj-

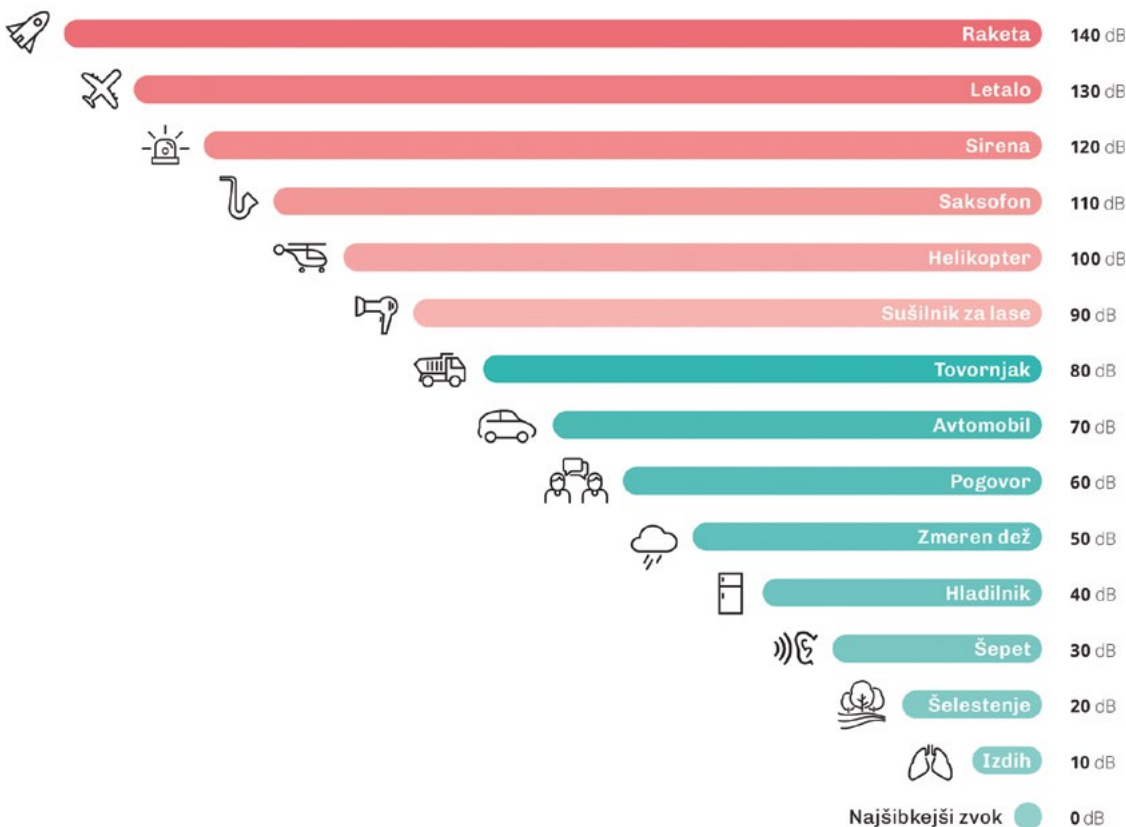
stimi leti, ko je moral biti napisan učni načrt za znakovni jezik na Univerzi na Primorskem, pred štirimi leti pa učni načrt za tolmačenje na Univerzi v Ljubljani. To je bila pravzaprav spodbuda, da se posvetimo večjemu raziskovanju samega znakovnega jezika in tolmačenja. Res pa je tudi, da sem že vrsto let tudi sam tolmač, otrok gluhih staršev in uporabnik znakovnega jezika, tako da sem svoje dolgoletne izkušnje in raziskovanje iz praktičnega dela združil v elemente znakovnega jezika in strategije tolmačenja.«

Aktivnosti zveze

Publikaciji sta zasnovani kot delovna zvezka. Prva nosi naslov Elementi znakovnega jezika, druga pa Strategije in tehnike tolmačenja. Avtor Matjaž Juhart je sicer profesor defektologije, tolmač slovenskega znakovnega jezika, izvajalec različnih stopenj tečajev slovenskega znakovnega jezika in visokošolski sodelavec asistent ter predavatelj na področju inkluzivne pedagogike in slovenskega znakovnega jezika. Je član izpitne komisije za preverjanje znanj in spretnosti za Nacionalno poklicno kvalifikacijo – tolmač za SZJ. Poleg tega je tudi recenzent učbenikov za poučevanje slo-

venskega znakovnega jezika. »Prvenstveno sta publikaciji namenjeni vsem, ki so vključeni v izobraževanje oziroma poučevanje znakovnega jezika ali tolmačenja. Zagotovo pa lahko v tej publikaciji tudi obstoječi tolmači in uporabniki prepoznajo svoje elemente znakovnega jezika, tolmači pa s stalnim izobraževanjem nadgrajujejo svoje znanje tolmačenja,« še dodaja avtor. Na ZDGNS so se odločili, da publikaciji izdajo kot delovni zvezek in ne kot učbenik predvsem zato, da pustijo prostor za dograjevanje in poenotenje vsebin in da je omogočeno tudi sodelovanje drugih.

Korak k večji ozaveščenosti: Učni listi za razumevanje in zaščito sluha

V nenehnem prizadevanju za gradnjo bolj vključujoče družbe, v kateri razumevanje in empatija do oseb z izgubo sluha zavzemata osrednje mesto, smo v organizaciji Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije razvili inovativne učne liste. Namenjeni so ozaveščanju mladih o pomenu skrbi za sluh in učinkoviti komunikaciji z osebami z izgubo sluha. Ta edinstvena pedagoška orodja so plod temeljitega raziskovanja in strokovnega znanja, zasnovana z jasnim ciljem: razumljivo, interaktivno in privlačno približati tematiko izgube sluha učencem višjih ra-

Naslov učnih listov

zredov osnovnih šol in nižjih letnikov srednjih šol.

Zakaj učni listi

Odločitev za razvoj učnih listov izhaja iz nujne potrebe po večji ozaveščenosti mladih o vplivu hrupa in načinov uporabe tehnologije na sluh ter o pomenu zgodnjega razumevanja, kako komunicirati z osebami z okvaro sluha. V današnjem svetu, kjer so mladi nenehno izpostavljeni škodljivim ravnom hrupa zaradi glasne glasbe, prenosnih naprav in hrupnega okolja, je ozaveščanje o preventivi in zaščiti sluha ključnega pomena.

Namen in cilj

Glavni namen teh učnih listov je zagotoviti, da se mladi že zgodaj zavedajo pomena ohranjanja zdravja sluha in razvijejo spretnosti za učinkovito komunikacijo z osebami, ki imajo okvaro sluha. Z interaktivnimi nalogami in igrami vlog učni listi spodbujajo aktivno učenje in razmišljanje o tem, kako vsakodnevne odločitve vplivajo na naše zdravje sluha in kako lahko pripomoremo k bolj vključujoči družbi za osebe z okvaro sluha.

Distribucija učnega gradiva

Zavedajoč se pomembnosti širokega dostopa do teh pomembnih informacij, smo učne liste poslali vsem osnovnim in srednjim šolam. Tako želimo zagotoviti, da vsak učenec in učitelj prejme orodje in znanje,

Učni listi so interaktivni, saj učenci med izpolnjevanjem uporabljajo videoposnetek.

potrebno za spodbujanje zdravega okolja za sluh in razvoj empatičnega razumevanja do oseb z izgubo sluha. Posebno pozornost smo namenili temu, da so učni listi privlačni in razumljivi za ciljno skupino, hkrati pa dajejo trdno podlago za nadaljnje poglobljanje v tematiko.

K sodelovanju vabimo tudi vas

Vabimo vse učitelje, starše in skrbnike, da se nam pridružijo v naših prizadevanjih in uporabijo te učne liste kot del svojega izobraževalnega procesa. Vaše povratne informacije in predlogi bodo neprecenljivi za nadaljnje izboljšave in prilagoditve materiala, da bi bili še učinkovitejši in relevantnejši. Aktivno vabimo k dialogu in izmenjavi idej, saj smo prepričani, da je sodelovanje ključ do ustvarjanja materialov, ki resnično nagovarjajo potrebe in zanimanja mladih.

V duhu tega sodelovanja prosimo učitelje in učence za povratne informacije po uporabi učnih listov. To nam bo omogočilo ne le prilagoditev in izboljšanje obstoječih materialov, temveč tudi razvoj novih orodij, ki bodo še bolj uporabna za izobraževalne cilje in potrebe naših učencev.

Ob mednarodnem dnevu ozaveščanja o hrupu in tudi sicer ponujajo ta orodja dragoceno priložnost za izobraževanje, ozaveščanje in spodbujanje pozitivnih sprememb. Z vašo pomočjo in sodelovanjem lahko še naprej gradimo ozaveščeno, vključujočo in zdravo skupnost, v kateri je razumevanje različnosti in skrb za zdravje sluha del naše skupne prihodnosti.

Za več informacij o učnih listih in o tem, kako jih lahko vključite v vaše izobraževalne programe, vas vabimo, da nam pišete na info@zveza-gns.si. Skupaj lahko naredimo velik korak k bolj razumevajoči in zdravi družbi.

Področje dostopnosti v letu 2023

V preteklem letu smo v programa Dostopnost informacij za osebe z izgubo sluha izvedli več pomembnih aktivnosti, katerih cilj je bil izboljšati življenje oseb z izgubo sluha na različnih področjih. Te dejavnosti so bile ključnega pomena za napredek na področju dostopnosti in vključevanja v družbo.

Svetovalne seje za uporabnike v rehabilitaciji: Vsak mesec smo izvedli različna svetovanja, na katerih smo se osredotočili na komunikacijo pri nastavitvah slušnih aparatov in funkciji T. Ta svetovanja so uporabnikom pomagala bolje razumeti in izkoristiti funkcionalnosti slušnih naprav za izboljšanje kakovosti njihovega vsakdanjega življenja.

Spodbujanje opremljanja pomembnih zgradb z različnimi slušnimi sistemi: S predstavitvami možnosti opremljanja smo spodbujali in izvedli opremljanje pomembnih zgradb s slušnimi sistemi, kot so slušne zanke in sistemi za podnaslavljanje. To je olajšalo dostop do informacij in komunikacijo za osebe z izgubo sluha.

Objava člankov in informativnega gradiva: Vse leto smo na različnih spremljanih kanalih objavili številne članke in gradiva, ki so navedli tematike, povezane z izgubo sluha, in širši javnosti predstavljali izzive, s katerimi se spoprijemajo naglušne osebe.

Pomoč pri projektu
Multimodalna mobilnost

Usposabljanje zaposlenih v institucijah:

Trikrat v letu smo organizirali usposabljanja za zaposlene v institucijah, v katerih se pogosto srečujejo z naglušnimi osebami. Ta usposabljanja so povečala ozaveščenost in pripravljenost zaposlenih za boljše razumevanje in komunikacijo z naglušnimi.

Omogočanje spletnih in živih izobraževanj s sprotnim podnaslavljanjem:

Izvedli smo pet izobraževanj in dogodkov, tako na daljavo kot v živo, dostopnih s sprotnim podnaslavljanjem. Ta pristop je omogočil širši dostop do izobraževalnih vsebin za osebe z izgubo sluha.

Sodelovanje pri sistemskih rešitvah na področju dostopnosti:

Aktivno smo sodelovali na številnih sestankih z različnimi deležniki in iskali ter predlagali sistemske rešitve za izboljšanje dostopnosti za osebe z izgubo sluha.

Vse te aktivnosti so pripomogle k pomembnim izboljšavam na področju dostopnosti informacij za osebe z izgubo sluha in so bile ključne za napredek programa v preteklem letu. Njihov vpliv se odraža v boljši informiranosti, dostopnosti in vključenosti oseb z izgubo sluha v družbo.

Tinitus

V preteklem letu smo pri obravnavi tinitusa, ki je eden izmed najbolj perečih izzivov v svetu slušnih motenj, izvedli več ključnih aktivnosti. Usmerjene so bile v izboljšanje kakovosti življenja oseb, ki se spopadajo s to težavo, in so vključevale različne pristope, od izobraževanja do praktične podpore. V nadaljevanju so podrobneje opisane glavne izvedene aktivnosti in dosežki na tem področju.

Izobraževalne delavnice in seminarji: Organizirali smo serijo skupinskih srečanj, namenjenih osebam, ki se spoprijemajo s tinitusom, ter njihovim svojcem. Srečanja, ki smo jih izvajali pri projektu Skrb zase ob tinitusu, so pokrivalo različne tematike, vključno s strategijami obvladovanja tinitusa, razumevanjem vzrokov in mehanizmov tega stanja ter možnostmi zdravljenja in lajšanja simptomov. Udeleženci so pridobili dragoceno zna-

nje, ki jim pomaga v vsakodnevnem življenju s tinitusom. Srečanja organiziramo v sodelovanju z Inštitutom Neocortex, sofinancira pa jih Ministrstvo za zdravje.

Pogovorna skupina za osebe s tinitusom:

Ustanovili smo podporno skupino, ki se srečuje redno in omogoča članom, da delijo svoje izkušnje, nasvete in strategije za spoprijemanje s tinitusom. Ta pristop je prispeval k občutku skupnosti in medsebojne podpore med osebami, ki se ukvarjajo s podobnimi izzivi. Pogovorna skupina poteka enkrat na mesec po spletu.

Razvoj in distribucija informativnih gradiv:

Razvili in distribuirali smo informativna gradiva, kot so spletni članki, letaki, ki podajajo ključne informacije o tinitusu, njegovem obvladovanju in možnostih pomoči. Gradivo je

Aktivnosti zveze

Ozaveščanje o pomoči oseb s tinitusom na dogodku LUPA

bilo dostopno tako na spletu kot v tiskani obliki in je pripomoglo k boljšemu razumevanju tega stanja v širši javnosti.

Sodelovanje s strokovnjaki in raziskovalci:

Za izboljšanje pristopov k obvladovanju tinitusa smo sodelovali s strokovnjaki in raziskovalci s tega področja. To sodelovanje je omo-

gočilo izmenjavo znanja in izkušenj ter razvoj novih strategij za pomoč oseb s tinitusom, zato smo organizirali dve strokovni izobraževanji za medicinsko stroko (ORL in primarno raven).

Ozaveščevalne kampanje: Izvedli smo več ozaveščevalnih kampanj, ki so bile usmerjene v širjenje zavedanja o tinitusu, njegovih vzrokih, posledicah in možnostih pomoči. Kampanje so potekale po različnih medijskih kanalih in so pripomogle k večji vidnosti te problematike v družbi.

Individualno svetovanje: Poleg skupinskih aktivnosti smo ponudili tudi možnost individualnega svetovanja za osebe s tinitusom, ki so potrebovale bolj osebno usmerjeno pomoč.

Aktivnosti, izvedene v preteklem letu na področju tinitusa, so imele pomemben vpliv na izboljšanje stanja oseb, ki se spopadajo s to težavo. S kombinacijo izobraževanja, podpore in razvoja novih pristopov smo pripomogli k boljšemu razumevanju in obvladovanju tinitusa.

ODKRIJTE NOVO APLIKACIJO SPLETNE^{TV}, ki jo lahko s QR-kodo naložite na telefon.

Če se spletna stran za nalaganje ne odpre, lahko aplikacijo na operacijski sistem Android naložite tako, da v trgovini Google Play v iskalnik vtipkate Spletna TV, poiščete naš logotip in aplikacijo namestite na telefon. Mobilna aplikacija Spletne TV omogoča ogled in poslušanje oddaj in prispevkov ter pregledovanje novic na portalu www.spletnatv.si.

Program Slišati dobro je dobro

V sklopu RehaCentra Sluh je bilo v letu 2023 izvedenih več vrst izobraževanj, ozaveščanj in usposabljanj za osebe z izgubo sluha.

Redna skupinska srečanja smo izvajali enkrat na mesec:

- Skupine za pomoč za osebe s tinitusom je vodil psiholog Gregor Jenko. Na posamezna srečanja so bili povabljeni tudi različni strokovnjaki z različnih področij (ORL, logopedija itd.).
- Pogovorno skupino za osebe s polževim vsadkom sta vodili Darja Pajk (delovna terapevtka, NLP-mojster praktik, mediatorka) in Teja Mervar Rehorič (magistrica socialnega dela), obe uporabnici polževega vsadka.

Izobraževanja, seminarji, konference

V sredo, 22. februarja 2023, je bil ob 18. uri brezplačni spletni seminar z naslovom Pol-

žev vsadek. Da ali ne? (Kako si pomagati pri težki odločitvi), na katerem smo spregovorili o dilemah, vprašanih in strahovih oseb, ki se odločajo za implantacijo polževega vsadka. Obravnavali smo najpogostejše pomisleke bodočih uporabnikov ter predstavili rešitve na podlagi izkušenj konkretnih uporabnikov in pogledov zdravniške stroke.

Z nami so bili:

- Janez Vidovinc, ki nam je predstavil lastno uporabniško izkušnjo;
- izr. prof. dr. Saba Battelino, specialistka otorinolaringologije, ena izmed vodilnih strokovnjakinj s področja izgube sluha in implantacije polževih vsadkov;
- Jana Škorjanc, psihologinja, zaposlena na Centru za sluh in govor Maribor, ki nam je predstavila svoje delo in izkušnje svojih uporabnikov;
- Teja Mervar Rehorič, ki nam je predstavila pogovorno skupino za polžev vsadek.

Kako si pomagati pri težki odločitvi?
POLŽEV VSADEK DA ALI NE?
Sreda, 22. 2. 2023, ob 18h

dr. strojnih znanosti
Janez Vidovic

Izr. prof. dr.
Saba Battellino,
specialistka
otorinolaringologije

univ. dipl. psih., spec.
klin. psihologije
Jana Šorjanc

mag. soc. dela
Teja Mervar Rehorč

dipl. del. terapevtka
Darja Pajk

Dogodek je povezovala Darja Pajk, delovna terapevtka in uporabnica polževega vsadka, ki si že vrsto let prizadeva za informiranost javnosti o polževih vsadkih.

V sredo, 29. marca 2023, je bil ob 17. uri spletni seminar z naslovom Imam polžev vsadek, kaj zdaj? Strokovnjaki in uporabniki so delili svoje znanje in izkušnje s polževim vsadkom. Odgovarjali so tako na specifična kot splošna vprašanja, ki se porajajo po implantaciji vsadka.

Z nami so bili:

- Martina Curk, po poklicu logopedinja in surdopedagoginja, zaposlena kot mobilna učiteljica za DSP na OŠ Kozare Nova Gorica, ki je od novembra 2022 tudi uporabnica kohlearnega implantata ali polževega vsadka. Tako z osebnega kot profesionalnega vidika nam je predstavila svojo izkušnjo po prejemu vsadka.

- Izr. prof. dr. Janez Rebol, dr. med., specialist otorinolaringologije, namestnik predstojnika Klinike za otorinolaringologijo, cervikalno in maksilofacialno kirurgijo, kjer dela že več kot 30 let, je odgovarjal na strokovna vprašanja.
- Anita Kastelic, specialistka klinične logopedije, skoraj 30 let zaposlena na Kliniki za ORL in CFK UKC Ljubljana v avdiološki ambulanti, ki se ukvarja z diagnostiko in začetno rehabilitacijo sluha pri otrocih, z obravnavo gluhih in naglušnih odraslih, pogosto pa tudi z diagnostiko in poznejšo obravnavo oseb s polževim vsadkom, nam je več povedala o vlogi logopeda.
- Simona Drev, inž. mikrobiologije, uporabnica polževega vsadka, je podjetnica in predvsem oseba, ki nas navdihuje s svojim odnosom do življenja kljub težkim preizkušnjam.

Dogodek je povezovala Darja Pajk, dipl. delovna terapevtka, članica mednarodnega odbora naglušnih pri EFHOH in članica odbora Mednarodne akcijske skupnosti za polžev vsadek (CIICA), predstavnica uporabnikov polževih vsadkov v mednarodni skupini Living guidelines of CI pri organizaciji Adults hearing.

Marca smo organizirali seminar z naslovom Želim, da me razumete – Ovire pri komunikaciji z osebami z izgubo sluha v socialnem delu. Seminar je potekal v sredo, 10. 5. 2023, od 9. do 13. ure v dvorani M hotela, Derčeva ulica 4, Ljubljana.

Seminar je bil namenjen zaposlenim na področju socialnega varstva, ki se pri svojem delu srečujejo z osebami z izgubo sluha. Med osebami z izgubo sluha so osebe, ki za sporazumevanje uporabljajo slovenski znakovni jezik, osebe, ki uporabljajo slušni aparat ali

SPLETNI SEMINAR
Imam polžev vsadek, kaj zdaj?
Sreda, 29. 3. 2023, ob 17h

prof. spec. in reh. ped
Martina Curk
logoped, surdopedagog

Izr. prof. dr.
Janez Rebol, dr. med.,
specialist
otorinolaringologije

spec. klin. logopedije
Anita Kastelic

inž. mikrobiologije
Simona Drev

dipl. del. terapevtka
Darja Pajk

Aktivnosti zveze

polžev vsadek oziroma osebe, ki si pri sporazumevanju pomagajo le z ogledovanjem z ustnic.

Osnovni namen seminarja je bil informiranje o ustreznem sporazumevanju in obravnavi oseb, ki se srečujejo s tovrstnimi težavami. Udeležencem je bil s strokovne in uporabniške perspektive predstavljen uvid v svet oseb z izgubo sluha.

Predavanje so izvedli delavci Zveze društev gluhih in naglušnih.

Matjaž Juhart je govoril o Pomenu jezika pri zadovoljevanju potreb v odnosu.

Aleksandra Rijavec je predavala o Izgubi sluha in komunikaciji z okoljem.

Darja Pajk je delila osebno izkušnjo z Izzivi izgube sluha v odrasli dobi.

Anton Petrič je pripravil predavanje o Gluhoti kot oviri pri komunikaciji.

V septembru (od 27. do 29.) smo sodelovali na Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu. Na razstavnem prostoru smo predstavili dejavnosti in programe Zveze društev gluhih in naglušnih, učili osnove znakovnega jezika ter informirali in ozaveščali udeležence festivala. Ob tem je Roman Demir, slušni akustik, tolmač in učitelj slovenskega znakovnega jezika, pripravil predavanje, ki se je osredotočalo na odločitev za slušni aparat in na sam postopek pridobitve slušnega aparata. Predstavljeni so bili koraki

pridobitve aparata, izbor dobavitelja, pomembni dejavniki pri nakupu ter stroški, ki jih krije zdravstveno zavarovanje. Predavanje je zajelo tudi uporabo slušnega aparata, vrste in funkcionalnosti, vzdrževanje, menjavo ter kontrolne preglede in prilagoditve pri dobavitelju slušnih aparatov.

Oktober smo organizirali konferenco z naslovom Naj Izguba sluha ne omaje duševnega zdravja. Potekala je 11. 10. 2023 od 10. do 13. ure v Hotelu Union.

Ob letu duševnega zdravja je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije še dodatno ozaveščala laično in strokovno javnost o težavah z duševnim zdravjem, s katerimi se spopadajo osebe z izgubo sluha. Pri njih je verjetnost za pojav težav v duševnem zdravju večja kot pri splošni populaciji, storitve na tem področju pa so jim zaradi omejitev v komunikaciji in sporazumevanju manj dostopne.

Na dogodku smo združili pomembne akterje s področja duševnega zdravja, vključno s strokovnjaki, predstavniki vladnih in nevladnih organizacij ter osebami z izgubo sluha. Skupaj smo se posvetili iskanju rešitev na sistemski ravni za premagovanje teh izzivov

Aktivnosti zveze

ter razvijanju novih pristopov za izboljšano ozaveščenost in podporo.

Govorniki na konferenci so bili: Mladen Veršič (predsednik ZDGNS), Daša Peperko (predstavnica oseb z izgubo sluha iz Slovenije), Alda Padeiro Batory (predstavnica oseb z izgubo sluha iz Danske), dr. Johannes Fellinger (Inštitut za senzorično in jezikovno nevrologijo v Linzu, strokovnjak za duševno zdravje pri Svetovni zvezi gluhih).

Na konferenci so pripravili tudi okroglo mizo, na kateri so sodelovali:

- Nadja Čobal, predstavnica Ministrstva za zdravje, Sektor za duševno zdravje in demenco;
- Matej Vinko, dr. med., spec. javnega zdravja, predstavnik Nacionalnega inštituta za javno zdravje;
- doc. dr. Andreja Poljanec, univ. dipl. psih., spec. zakonske in družinske terapije, Univerza Sigmunda Freuda Dunaj – podružnica Ljubljana;
- Natalija Spark, univ. dipl. pedagoginja/andragoginja, mag. psihosocialne pomoči in tolmačka za slovenski znakovni jezik;
- Valerija Škof, novinarka, urednica podcasta Menta, predstavnica gluhih oseb;
- dr. Sanja Cukut Krilič, strokovnjakinja in raziskovalka na področju stigme in dušev-

nega zdravja ter ranljivih skupin, program Omra.

Dogodek je povezoval sekretar ZDGNS Matjaž Juhart.

Na konferenci je bilo poskrbljeno za tolmačenje v znakovni jezik in sprotno podnaslavljanje.

Novembra smo izvedli brezplačni spletni seminar z naslovom Novosti v ceni in kakovosti slušnih aparatov na napotnico, ki je potekal v četrtek, 9. novembra 2023, ob 16. uri.

Predstavili smo ključne novosti, ki jih je uvedel Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), in odgovorili na vprašanja, kaj in koliko bo po novem krilo zdravstveno zavarovanje in katerim tehničnim zahtevam bodo morali ustrezati slušni aparati.

Prav tako smo udeležencem pojasnili, kdaj se odločiti za slušni aparat, in jih informirali o samem postopku pridobitve slušnega aparata ter o njegovi uporabi in vzdrževanju. Na seminarju so imeli priložnost postavljati vprašanja in se posvetovati z našimi strokovnjaki, ki so pomagali razumeti vse vidike pridobitve slušnih aparatov in pravic, povezanih z njimi.

Predavatelji na seminarju so bili:

- asist. dr. Nina Božanič Urbančič, dr. med., spec. otorinolaringologije;

Aktivnosti zveze

- Drago Perkič, vodja oddelka za medicinske pripomočke na ZZZS;
- Roman Demir, slušni akustik.

Vse leto smo izvajali program Slišati dobro je dobro, ki je zastavljen kot skupinska predavanja in delavnice ter posamezna svetovanja, namenjen pa je starejšim ljudem z izgubo sluha in njihovim svojcem.

Delavnice so potekale od aprila do julija v Ljubljani in od septembra do novembra v Bohinju in Zagorju ob Savi. Skupno smo izvedli 36 delavnic.

Delavnice so bile osredotočene na obravnavo mnogoterih izzivov, s katerimi se srečujejo ljudje z izgubo sluha. Sklop dvanajstih delavnic je zajel različne vidike, ki so ključni za razumevanje in spopadanje z izgubo sluha.

Vsebina programa:

1. Uvodna delavnica: predstavitev programa in poteka delavnic ter informativna meritev sluha.
2. Izzivi in posledice izgube sluha: seznanjanje z gluhoto, naglušnostjo in vplivom izgube sluha na posameznika, odnose in družbeno funkcioniranje; ozaveščanje o izzivih, s katerimi se spoprijemajo osebe z izgubo sluha.
3. Kako do ustreznega slušnega aparata: informiranje o postopku pridobitve, nakupu, uporabi in vzdrževanju slušnih aparatov.
4. Tehnični pripomočki, ki so nam lahko v pomoč: seznanitev udeležencev z različnimi tehničnimi pripomočki, ki lahko olajšajo sporazumevanje in dostopnost, ter pridobitev informacije o možnostih sofinanciranja tehničnih pripomočkov.
5. Osebne izkušnje oseb z izgubo sluha: delitev osebnih izkušenj oseb s polževim vsadkom in slušnim aparatom, njihovo doživljanje izgube sluha in soočanje s tem.
6. Izguba sluha in čustva, ki jih ob tem doživljamo: raziskovanje čustvenih vidikov izgube sluha, učenje sprejemanja teh čustev ter ohranjanje zdravega samospoštovanja in pristne identitete.

POSKRIBITE ZASE IN ZA SVOJ SLUH
Program Zveze društev gluhih in naglušnih

Slišati dobro je dobro

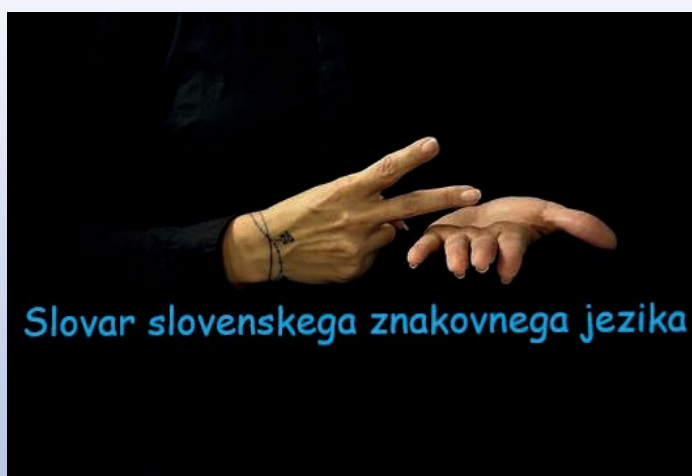
**BREZPLAČNE
DELAVNICE
ZA STAREJŠE
od ponedeljka,
3. aprila, dalje**

Aktivnosti zveze

7. Naučimo se učinkovitih relaksacijskih tehnik: pridobivanje znanja o relaksacijskih tehnikah, ki lahko pomagajo pri obvladovanju stresa, ohranjanju miselne in telesne svežine ter pripomorejo k izboljšanju kakovosti življenja.
8. Kako komunicirati ob slabšem sluhu: predstavitev komunikacijskih strategij za lažje in učinkovitejše komuniciranje za osebe z izgubo sluha in njihove družinske člane.
9. Kako primerno komunicirati o svojih željah in potrebah: spoznavanje različnih načinov komuniciranja in vedenja. Iskanje načinov, da lahko primerno izrazimo svoje potrebe in želje ter pri tem upoštevamo tudi mnenje in želje drugih.
10. Krepimo veščine pri interakciji z drugimi: vaje za izboljšanje sposobnosti pri interakciji z drugimi ljudmi, z iznajdljivostjo, prostim komuniciranjem in ustreznim iskanjem pomoči vred.
11. Pozitivna samopodoba kot vir moči: izvajanje vaj, ki dvigujejo samospoštovanje in spodbujajo pozitivno samopodobo kot vir moči pri soočanju z izgubo sluha.
12. Izmenjava izkušenj in zaključek programa: izmenjava izkušenj s programom, nadaljnje napotitve in usmeritve ter sodelovanje v evalvaciji programa.

Sodelavci programa:

- Roman Demir, slušni akustik, tolmač in učitelj slovenskega znakovnega jezika;
- Gregor Jenko, psiholog;
- Darja Pajk, diplomirana delovna terapevtka, višja svetovalka na področju socialnega varstva z znanji s področja realitetne teorije, nevrolingvističnega programiranja, coachinga in mediacije;
- Boris Horvat, predsednik Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS Kranj;
- Jasna Urban, podpredsednica Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije in predsednica odbora naglušnih;
- Aleksandra Rijavec, univerzitetna diplomirana socialna delavka, strokovna delavka na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije;
- Matjaž Juhart, univerzitetni diplomirani defektolog, sekretar ZDGNS;
- Kaja Marolt (vodja programa), univerzitetna diplomirana filozofinja in sociologinja kulture, strokovna delavka na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Slovar SZJ na družbenem omrežju

Slovar slovenskega znakovnega jezika ima aktivno stran na družbenem omrežju Facebook, kjer si lahko ogledate nove kretnje, ki nastajajo in jih razvijajo v skupini za razvoj slovenskega znakovnega jezika, ki deluje na Inštitutu za razvoj SZJ pri Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije. Najdete nas na spletni povezavi www.facebook.com/szjsi.

MEDNARODNA
KONFERENCA

POTI DO DUŠEVNEGA ZDRAVJA OB IZGUBI SLUHA

Skrb zase, izzivi in rešitve
na področju duševnega zdravja

19. april 2024
Hotel Exe Lev, Ljubljana
Slovenija

ZVEZA DRUŠTEV
GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE
DEAF AND HARD OF HEARING CLUBS ASSOCIATION OF SLOVENIA

PROGRAM DOGODKOV IN INFORMACIJE O GOVORCIH

8.00–9.00

PRIJAVA

9.00–9.30

POZDRAVNI NAGOVORI

9.30–11.00

**RAZISKAVE NA
PODROČJU NAGLUŠNIH
OSEB IN DUŠEVNEGA
ZDRAVJA**

9.30–9.50

Zagotavljanje kakovostnih zdravstvenih storitev za naglušne osebe, vključno s storitvami za duševno zdravje, Marko Šanta (NIJZ)

9.50–10.10

Naglušnost in duševno zdravje v Sloveniji, dr. Andreja Poljanec (Univerza Sigmunda Freuda v Ljubljani)

10.10–10.30

Povezava med izgubo sluha, tinitusom, skrbjo za sluh in duševnim zdravjem, Mark Laureyns (Evropsko združenje strokovnjakov za slušne aparate)

10.30–10.50

Identiteta in duševno zdravje, Maria Skoczyńska (IFHOHYP)

11.00–11.30

ODMOR

11.30–13.00

**POMEMBNOST
DOSTOPNOSTI ZA
DUŠEVNO ZDRAVJE
NAGLUŠNIH**

11.30–11.50

Dostopnost na poti skrbi za sluh, Jochen Nicolai (Direktor za razvoj trga, Evropa, Bližnji vzhod in Afrika, Cochlear)

11.50–12.10

Dostopno in vključujoče zdravstvo, Ariane Laplante-Lévesque (SZO, Evropa)

12.10–12.30

Povezava med dostopnostjo, skrbjo za sluh in duševnim zdravjem, Patrick D'Hasse MBA PhD (Korporativni direktor za ozaveščanje in javne zadeve, Medel)

12.30–12.50

Zaposlovanje in invalidnost, Monika Chaba (platforma EU za invalide)

13.00–15.00

KOSILO

15.00–16.30

**SKRIB ZA DUŠEVNO
ZDRAVJE LJUDI Z IZGUBO
SLUHA IN TINITUSOM V
PRAKSI**

15.00–15.15

Projekt »Slišati dobro je dobro«, Kaja Marolt (ZDGNS)

15.15–15.30

Projekt »Skrb zase ob tinitusu«, Teja Pahor Moder (ZDGNS)

15.30–15.55

Kognitivna psihologija in tinitus, Katarina Rebernak (mag. psihologije)

15.55–16.10

Podporna skupina za tinitus, Gregor Jenko (uni. dipl. psiholog)

16.10–16.25

Podporna skupina za polžev vsadek, Darja Pajk (ZDGNS)

16.30–17.00

Zaključna razprava

* Pridružujemo si pravico do spremembe programa

Premagali strah pred višino: športno plezanje za invalide

V Plezalnem centru Celje je bilo na pustni turrek veselo in sproščeno, še posebej pa so k pozitivni energiji prispevali ljudje, ki so se kljub nekaterim oviram v življenju z veseljem prvič spopadli s plezalno steno in dokazali, da je prav vse mogoče. Na pobudo Nataše Privošnik, paraplezalke in prejšnje predsednice Medobčinskega društva invalidov Žalec, ter Dragice Mirnik, predsednice Medobčinskega društva delovnih invalidov Celje, so namreč izpeljali dogodek, ki je vsem invalidom v Sloveniji, ne glede na vrsto invalidnosti in okvaro, prvič ponudil priložnost spoznavanja s (prilagojenim) športnim plezanjem. Zbrali so se slepi, slabovidni, gluhi in naglušni, invalidi z amputacijami nog, invalidi z nevrološki okvarami kot posledicami možganske kapi, obolenja z multiplo sklerozo, po operacijah na možganih, osebe s cerebralno paralizo in drugi s telesnimi okvarami, ki niso vidne.

Odgovorni v Plezalnem centru Celje, ki z Natašo Privošnik sodelujejo že od leta 2021, so bili navdušeni nad njeno idejo o organizaciji predstavitve prilagojenega plezanja za invalide. Jernej Gračner in Igor Golčman, ki teden za tednom usmerjata in vodita osebo z multiplo sklerozo, imata izkušnje z vodenjem in varovanjem slepih ter oseb z nevrološki okvarami. Maša Bobek, ki je od leta 2023 Natašina mentorica pri individualnih treningih, pa se je tudi že dodobra izučila vodenja oseb z različnimi oviranostmi.

V Društvu oseb z okvaro sluha celjske regije so za namen izpeljave dogodka takoj samoiniciativno priskrbeli tolmačko slovenskega znakovnega jezika Jernejo Švent, za kar je poskrbel predsednik društva Aleš Peperko, vrhunski parašportnik in letošnji celjski nagrajenec na področju posebnih športnih dosežkov. Nesebično in samoiniciativno so organizatorika-

Reportaža

ma na pomoč priskočili tudi prostovoljci, sicer redni spremljevalci in udeleženci pohodov invalidnih planincev pod okriljem odbora InPlaninec pri Planinski zvezi Slovenije, ki ga vodi neutrudni Jurček Nowakk, njegova desna roka pa je Marjeta Čič.

Nataša je plezanje demonstrirala s pomočjo slepe plezalke Jane Führer, trikratne parašportnice leta, sočasno pa sta plezanje prikazala še Polona Lednik in Gorazd Dolanc, tudi nekdanji izjemni parašportnik.

Med udeleženci je bila Mateja Kanalec, ki se je za tečaj plezanja odločila, da bi si pridobila novo znanje in premagala strah pred višino. »Razložili so, kako plezati in varovati. Sama

sem najprej malo omahovala in le opazovala druge, potem pa sem se končno opogumila in začela plezati. Po nekaj preplezanih metrih sem se spustila, si vzela nekaj minut odmora in nato še trikrat splezala gor in se spustila. Z užitkom sem plezala in dokončno premagala strah pred višino.«

Tudi Alenka Jerič se je želela enkrat preizkusiti v plezanju. »Ko je naše društvo dobilo vabilo, sem se takoj prijavila. V Plezalnem centru Celje je bila z nami tudi tolmačka Neja, ki nam je tolmačila navodila inštruktorjev plezanja. Ob pogledu na visoko steno me je postalo malo strah, a ko sem se varno privezana začela vzpenjati, je strah izginil. Ponosna sem nase, občutek je res neverjeten, ko se visoko povzpneš in pogledaš dol. To bi še ponovila.«

Iva Pajtler pa se je s plezanjem seznanila že v najstniških letih. »Zdaj ko sem bila na dogodku, kjer smo plezali na steno, sem ugotovila, da rada plezam, da je sproščeno, da razmigaš vse mišice, sklepe. Dogodek je bil zelo dobro organiziran in mi je bil zelo všeč. Želim si še več takšnih povezovalnih dogodkov.«

»Vesela sem, da sem bila del dogodka, ki nam vsem dokazuje, da je vsako oviro – tudi navpično – mogoče premagati, in si takšnih in podobnih srečanj želim še v prihodnje,« pa je dodala Jerneja Švent.

»Vsi udeleženci so uživali v druženju, tako tisti, ki so se lotili plezanja, spoznavanja stene in iskanja oprimkov, kot tisti, ki so dogajanje le opazovali. A gotovo je nekaj: led je prebit, prilagojeno športno plezanje je postavljeno na plan,« pravi Nataša Privošnik. Skupaj z Dragico Mirnik vse invalide vabita v plezalne centre, krovne organizacije društev pa pozivata, da plezanje in tudi druga športna udejstvovanja svojim članom omogočijo v čim večji meri.

spremljal to neko čudno tranzicijo, ki so te slike iz sten šle dol ne saj mi nismo več videli katere slike so to bile

recording

Kino za gluhe in naglušne

Kinodvor za leto 2024 pripravlja poseben projekt, kino za gluhe in naglušne, kar pomeni, da bodo tudi slovenski filmi podnaslovljeni s slovenskimi podnapisi, pogovori ob filmu pa bodo tolmačeni v slovenski znakovni jezik in podpisani na platnu. Prvi dogodek je potekal 13. marca s projekcijo filma kratkega animiranega film *Hobotnica banana mišmaš* avtorice Milanke Fabjančič in filma *Poletje '91* režiserja Žige Virca, ki je režiral tudi film *Houston, imamo problem*. Živa Jurančič, ki dela pri programu Filmska vzgoja in mlada občinstva pri Kinodvoru, je v uvodnem nagovoru povedala:

»Letos bomo izvedli deset dogodkov, na katerih bomo vse filme, tudi slovenske, predvajali s podnapisi, pogovore pa bomo podnaslovili na platno in zagotovili tolmačenje v slovenski znakovni jezik. Projekt začinjamo danes z abonmajem *Za poznejša leta*, do-

godke pa bomo izvedli tudi v drugih programih našega kina za otroke in mlade ter na večernem programu za odrasle. To področje je za nas novo, zato bomo veseli vseh povratnih informacij, kako naše dogodke za gluhe in naglušne še izboljšati.«

Gluhi in naglušni so se na vabilo z veseljem odzvali, zanimanje je bilo veliko, Kinodvor pa je za gluhe in naglušne zagotovil tudi več brezplačnih vstopnic. Po projekciji filma *Poletje '91* se je novinar Ali Žerdin pogovarjal z režiserjem Žigom Vircem. Njegov film združuje domače videoposnetke iz časa osamosvajanja Slovenije. Na njih lahko vidimo vse od zasebnih praznovanj rojstnega dne in poroke do družbeno pomembnih dogodkov, kot je bil plebiscit, razglasitev samostojnosti in vojaška agresija na Slovenijo. Režiser Žiga Virc je ob tem povedal, kako se sam spominja tega obdobja.

Kultura

Kinodvor je za gluhe in naglušne zagotovil več brezplačnih vstopnic.

»To so vse eklatantni dogodki, ki jih kot otrok nekako zaznaš kot osebne, saj jih ne razumeš zares. Sam imam malo slabši spomin, tako da se mi zdi fascinantno, kako močno se spomnim prav tistih nekaj trenutkov, ko smo tekli v zaklonišče. Spomnim se nekoga v uniformi, mislim, da je bil teritorialec. In prav spomnim se, kako sem ga kot otrok gledal in je bil on bolj prestrašen kot jaz. Ni imel pojma, kaj se dogaja in kaj bo.«

Na odru (od leve) Gorazd Orešnik, predsednik DGN Ljubljana, moderator Toni Cahunek, novinar Ali Žerdin in režiser Žiga Virc

Na vabilo so se gluhi in naglušni z veseljem odzvali, zanimanje je bilo veliko, Kinodvor

pa je za gluhe in naglušne zagotovil tudi več brezplačnih vstopnic. Tudi Petra Slatinšek dela pri programu Filmska vzgoja in mlada občinstva pri Kinodvoru. Ob tej priložnosti je povedala, da ji je tovrstna prilagoditev kina v veliko veselje, saj je odraščala z gluhi in ve, kako pogosto so izključeni iz dogajanja v družbi.

»Tukaj sem zaposlena že več kot 15 let in lani novembra smo na Ljubljanskem filmskem festivalu prvič prikazali film, v katerem sta glavni igralki gluhi, in povabili gluhe. Svet gluhih dobro poznam, ker sta moja mama in oče gluha. In odziv gluhih obiskovalcev je bil zelo pozitiven. To je bila ena iztočnica, druga pa je bila, da v Kinodvoru razmišljamo o tem, kako narediti kino dostopnejši ranljivim skupinam, ne samo gluhim, ampak tudi slepim in drugim osebam, ki morda potrebujejo določene prilagoditve.«

Dodala je še, da so umetnost nasploh in filmi pomembni, saj nam odpirajo vrata v druge svetove, kjer lahko odkrivamo različne kulture, in to bi morali imeti možnosti doživeti vsi.

Zaključek spomladanske sezone lige v dvoranskem nogometu za gluhe

17. marca se je v športni dvorani Šolski center Velenje končala napeta in zanimiva spomladanska sezona lige v dvoranskem nogometu za gluhe, ki je postregla z vrhunskim nogometom in navdušenjem med navijači.

Prva tekma 3. kroga lige med MDGN Velenje in Aurisom Kranj se je končala s prepričljivim rezultatom 5 : 12 (polčas 1 : 7) za Auris Kranj.

Na naslednji tekmi je domača ekipa MDGN Velenje stopila na parket proti DGNP Maribor, a so tokrat gostje prevladovali na igrišču in slavili visoko zmago z 1 : 9 (polčas 1 : 4).

Zadnje srečanje, na katerem sta se pomerila Auris Kranj in DGN Ljubljana, je bilo izjemno izenačeno in polno preobratov, vendar je ekipi Auris Kranj na koncu le uspelo prekrižati načrte Ljubljančanom in zmagati z minimalno razliko 5 : 4 (polčas 3 : 2).

Prvaki lige v sezoni 2023/24 so tako postali člani Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor, ki so v celotnem tekmovanju pokazali izjemno formo, zagnanost in moštvenega duha. Drugo mesto je osvojil Auris Kranj, tretje DGN Ljubljana, četrto pa MDGN Velenje.

Liga dvoranskega nogometa za gluhe 2023/24

DGNP Maribor je ligaški prvak sezone 23/24

Futsal liga gluhih 2023/24, ki jo je organizirala Športna zveza gluhih Slovenije, je potekala februarja in marca. Prijavljena so bila štiri društva gluhih in naglušnih, kar je bilo na podlagi tekmovalnega pravilnika za izvedbo lige dvoranskega nogometa gluhih za sezono 2023/24 dovolj za izpeljavo lige. Ligaški prvak je postal DGNP Maribor.

MDGN Gorenjske AURIS Kranj – 2. mesto, Jaka Savinšek (desno zgoraj je najboljši strelec futsal lige gluhih 2023/24)

Rezultati tekem

- 1. tekma Športna dvorana Komenda, 18. 2. 2024
- 2. tekma Športna dvorana Komenda, 18. 2. 2024
- 3. tekma Športna dvorana Markovci, 3. 3. 2024
- 4. tekma Šolski center Velenje, 17. 3. 2024
- 5. tekma Šolski center Velenje, 17. 3. 2024
- 6. tekma Šolski center Velenje, 17. 3. 2024

- DGN Ljubljana : MDGN Velenje 6 : 1
- MDGN Gorenjske AURIS Kranj : DGNP Maribor 4 : 9
- DGNP Maribor : DGN Ljubljana 5 : 2
- MDGN Velenje : MDGN Gorenjske AURIS Kranj 5 : 12
- MDGN Velenje : DGNP Maribor 1 : 9
- MDGN Gorenjske AURIS Kranj : DGN Ljubljana 5 : 4

Lestvica

Društvo	Št. tekem	Št. zmag	Št. porazov	Št. golov	Št. prejetih golov	Št. točk
1. DGNP Maribor	3	3	0	23	7	9
2. MDGN Gorenjske AURIS Kranj	3	2	1	21	18	6
3. DGN Ljubljana	3	1	2	12	11	3
4. MDGN Velenje	3	0	3	7	27	0

Strelci

Igralec	Društvo	Št. golov
Jaka SAVINŠEK	MDGN Gorenjske AURIS Kranj	7
Benjamin KRAJAČIČ	DGN Ljubljana	6
Matic KAKER	MDGN Gorenjske AURIS Kranj	6
Marko ŠMID	DGNP Maribor	6
Zlatko GRUJIČ POLIČ	DGNP Maribor	4
Belmin RABIČ	DGNP Maribor	4
Eldion VOJVODA	MDGN Gorenjske AURIS Kranj	3
Robert DEBEVEC	DGNP Maribor	3
Jernej STANTE	MDGN Velenje	3
Roman KRAJAČIČ	DGN Ljubljana	2
Janez BRODNIK	MDGN Velenje	2
Bojan MEŽNAR	MDGN Velenje	2
Damir ŠIMUNKOVIČ	MDGN Gorenjske AURIS KRANJ	2
Jaka DEBEVEC	DGNP Maribor	2
Nenad ĐUKIČ	MDGN Gorenjske AURIS KRANJ	2
Matjaž ŽNIDAR	DGN Ljubljana	2
Jan OREŠNIK	DGN Ljubljana	1
David IVANCSICS	DGN Ljubljana	1
Matej TERTINEK	DGNP Maribor	1
Matija JURKOVIČ	MDGN Gorenjske AURIS KRANJ	1
Agim MERSINI	DGNP Maribor	1
Jelenko BANOVIČ	DGNP Maribor	1
Dragiša DVORANČIČ	DGNP Maribor	1

Liga je postregla z zanimivimi in napetimi tekmami. Med igralci so bili mladi nogometaši, ki trenirajo v nogometnih klubih, veterani, ki so nekoč zastopali slovensko reprezentanco gluhih v dvoranskem nogometu, ter ljubitelji igranja nogometa. Ves čas je bilo videti na eni strani ekipnega duha, na drugi strani pa zagnano in zagrizeno željo po zmagi.

Naslednja liga v novi sezoni 2024/25 bo razdeljena na dvojce: na jesenski in spomladanski del, kar pomeni, da bo možnost povratne tekme oz. da se bo vsaka ekipa dvakrat pomerila z istim nasprotnikom.

Obvestila in rezultate lige dvoranskega nogometa gluhih ŠZGS objavljamo tudi na spletnih straneh:

- Facebook: SLOdeafsport
- https://prod.challenger.com/Player/games/futsal-liga-2?fbclid=IwAR2GNbsKZ43EvPHxSB1VCIZ_8rTCGD0SJNXu84VqNNE8K79SouqhizH2Y8

DGN Ljubljana – 3. mesto

Šport

MDGN Velenje – 4. mesto

Kot koordinator futsal lige gluhih sem vesel, da smo s ŠZGS in kapetani oziroma vodji ekip kljub vsem začetnim oviram in težavam znali najti rešitve za uspešno izpeljavo lige. Liga je tudi bila priložnost za vsakega igralca, da se je s pomočjo svoje ekipe dokazal, da je dvoranski nogomet gluhih športna panoga, ki si znova zasluži mesto za uvrstitev na evropsko prvenstvo gluhih v dvoranskem nogometu, ki bo leta 2026 v Poreču. Še prej pa se je treba preiti skozi kvalifikacije, ki bodo leta 2025 (lokacija bo znana pozneje).

Hvala tudi vsem, ki ste kakor koli pomagali, da je bila liga na kakovostni ravni, ter vsem navijačem, ki ste prišli navijati za svojo ekipo.

Miloš Ganić daje navodila kapetanom ekip.

Državno prvenstvo gluhih v bowlingu

DGN Ljubljana je skupaj s Športno zvezo gluhih Slovenije izpeljalo državno prvenstvo gluhih v bowlingu – posamično in v dvojicah. Potekalo je v Bowling Klubu 300 v Ljubljani, sodelovalo pa je 34 tekmovalcev in šest tekmovalk.

Naslov državnega prvaka med posamezniki je dosegel Aleš Škof pred drugouvrščenim Simonom Španom, oba iz DGN Severne Primorske, tretji je bil Klemen Žnidar iz DGN Ljubljana. Med ženskami je zlato kolajno osvojila Sonja Trampuž iz DGN Severne Primorske, druga je bila Marijana Kastelec iz DOZIS Dolenjske in Bele krajine, tretja pa Teodora Strel iz DGN Severne Primorske.

Aleš Škof in Simon Špan sta postala državna prvaka v dvojicah, drugo mesto je osvojila dvojica Boris Nadižar in Franci Šušteršič iz Aurisa Kranj, tretja pa dvojica Matej Križman in Miha Götz iz DOZIS Dolenjske in Bele krajine.

Državni prvakinja v dvojicah sta Sonja Trampuž in Teodora Strel iz DGN Severne Primorske, drugo mesto sta zasedli Marijana Kastelec in Kata Nikič iz DOZIS Dolenjske in Bele krajine, tretje pa Klarisa Bevc in Polona Kopina – DOZIS Dolenjske in Bele krajine / Auris Kranj.

Iskrene čestitke vsem nastopajočim.

Državno prvenstvo gluhih v badmintonu

V novomeškem športnem centru Košenice je DOZIS Dolenjske in Bele krajine pripravilo državno prvenstvo gluhih v badmintonu. Tekmovalo je devet žensk in sedem moških iz sedmih društev.

Rezultati – ženske

1. Polona Kopina, MDGN Auris Kranj
2. Sabina Radovanovič, DOOS celjske regije
3. Ana Rutar, DGN Severne Primorske

Rezultati – moški

1. Miha Jakofčič, MDG Ljubljana
2. Robert Debevec, DGN Podravja Maribor
3. Tomi Strel, DGN Severne Primorske

Državno prvenstvo v šahu

Ekipa DGN Pomurja Murska Sobota je na državnem prvenstvu gluhih v šahu, ki je v organizaciji MDGN občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče potekalo v Vitanju, zasedla 1. mesto. Posamično je zmagal Bruno Glas iz DGN Posavja Krško. Tekmovanja se je udeležilo šest društev gluhih in naglušnih z 28 šahisti. Na odprtju prvenstva je udeležence pozdravil podžupan občine Vitanje, Andrej Poklič.

Rezultati – ekipno:

1. DGN Pomurja Murska Sobota
2. DOOS celjske regije
3. MDG Ljubljana

Rezultati – posamično:

1. Bruno Glas – DGN Posavja Krško
2. Janko Brunčič – DGN Pomurja Murska Sobota
3. Stanko Veršič – MDG Ljubljana

DOZIS Dolenjske in Bele krajine

Jelka Močnik | Foto: DOZIS Dolenjske in Bele krajine

Srečanje s pisateljico Aksinjo Kermauner

V četrtek, 7. marca 2024, je Društvo oseb z izgubo sluha Dolenjske in Bele krajine organiziralo srečanje s pisateljico Aksinjo Kermauner. Pridružili so se nam tudi člani Medobčinskega društva slepih in slabovidnih iz Novega mesta.

Ni naključje, da smo povabili prav go. Kermauner: njena poklicna in pisateljska pot se namreč močno prepleta z ljudmi s posebnimi potrebami, med katere spadamo tudi gluhi, naglušni, slepi, slabovidni. Pogovor s pisateljico je vodila bibliotekarka in članica našega društva Jadranka Zupančič, v znakovni jezik je prevajal Boštjan Jerko.

Jadranka Zupančič nam je opisala pisateljičino življenje. Doktorirala je na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani, na Oddelku za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko. Po poklicu je profesorica slovenskega jezika in likovne umetnosti. Veliko let je poučevala na Zavodu za slepo in slabovidno mladino v Lju-

Že v mladih letih je začela pisateljvati in ustvarila številne knjige za otroke, pa tudi mladinske romane

bljani, kjer je bila tudi tiflomobilna pedagoginja. Na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem je predavala Metode dela s slepimi in slabovidnimi.

Že v mladih letih je začela pisateljvati; ustvarila je veliko knjig za otroke in tudi mladinske romane (*Berenikini kodri*, *Orionov meč*) ter humorni roman za odrasle (*Dnevnik Hiacinte Novak*).

Ko je ustvarjala knjige za otroke, je vedno mislila tudi na tiste, ki imajo težave z branjem (*Kakšne barve je tema?*, *Tema ni en črn plašč*, *Žiga Špaget*). S svojo ustvarjalnostjo, domiselnostjo in željo pomagati je našla načine, da so bile knjige dostopne tudi slepim, slabovidnim (»tipanke«) in gluhim (z ilustracijami v slovenskem znakovnem jeziku). Pokazala nam jih je in povedala, da so ji pri ustvarjanju veliko pomagale tudi hčerke. Za dober videz knjig je potrebno tudi dobro sodelovanje z ilustratorji. Bralci, ki iz različnih razlogov težko berejo, so gotovo veseli tako imenovanih knjig v lahko berljivi obliki. Vsebina je kratka, preprosta, razumljiva, ilustracije pa v načinu tipanke, brajice oziroma v znakovnem jeziku.

Pokazala nam je zelo lep primer: Pika Noga-vička v lahko berljivi obliki.

Ker je ciljnih bralcev v populaciji malo, nastanejo težave pri izdaji takšnih knjig. Ampak kjer je volja, je tudi pot. Prisluhnila so ji, seveda ne vsi, posebej pa je omenila založbo MIŠ in velenjsko knjižnico.

Kar nekaj knjig je imela s sabo, da smo si jih lahko ogledali in jo tudi kaj vprašali. Hvaležni smo ji za njeno delo, namenjeno otrokom s posebnimi potrebami, in seveda, da nas je obiskala.

Hvala tudi društvu za organizacijo njenega obiska, saj si tako širimo obzorja, spoznavamo zanimive ljudi in se družimo.

Pisateljčina poklicna pot se močno prepleta z ljudmi s posebnimi potrebami.

Urška Jakop | Foto: MDGN Velenje

Predavanje o demenci in osebni asistenci

Osebna asistenca in demenca sta vedno aktualni in zanimivi temi, ob katerih se poraja veliko vprašanj. Prav z namenom ozaveščanja in informiranja naših članov smo v goste povabili predstavnici Zavoda ONN za krepitev družbene odgovornosti.

V sredo, 21. 2. 2024, sta nas v prostorih društva obiskali Ana in Katja. Zanimanje članov je bilo kar veliko. Seznanili smo se s pogoji za dodelitev osebne asistencije: starost med 18 in 65 let, bolezen oz. invalidnost in potrebna pomoč pri osnovnih življenjskih opravilih. Pri gluhih, slepih ali gluhoslepih, ki potrebujejo pomoč pri komunikaciji in spremstvu, pa starostna omejitev 65 let ne velja. Za osebe z okvaro sluha je potrebna nad 95-odstotna izguba sluha po Fowlerju. Oseba se odloči za komunikacijski dodatek

(denarni prejemek) ali 30 ur osebne asistencije na mesec.

Izvedeli smo veliko zanimivih dejstev o demenci. O njih je spregovorila Ana, ki je 13 let delala na varovanem oddelku za demenco, in sicer v domu starejših občanov Topolšica.

Demenca je bolezen možganov, ki je posledica kroničnega neozdravljivega propadanja možganskih celic. Posameznik ima težave pri opravljanju vsakodnevnih dejavnosti in ne more obvladovati svojega (običajnega) življenja. Poleg motenj spomina pri njem opazimo zmanjšanje spoznavnih (kognitivnih) funkcij, kot so sposobnost razmišljanja, orientacije, razumevanja, računanja, učenja, govornega izražanja in presoje. Poslabšanje kognitivnih funkcij navadno spremljajo spre-

membe v družbenem vedenju in udeještvovanju, zmanjšanje sposobnosti obvladovanja čustev ali zmanjšanje motivacije. Bolezen povzroča čustveno stisko tako bolniku kot svojcem. V družbi je demenca še vedno stigmatizirana, zato jo večinoma poskušamo prikriti in zanikati ter ne poiščemo pomoči pri zdravniku, ko lahko najbolj vplivamo na nadaljnji potek bolezni.

Žal zdravilo za to bolezen še ni razvito. Lahko pa veliko naredimo sami s preventivo. Pomembno je, da že v srednjih letih poskrbimo za miselne dejavnosti, druženje, zdravo prehrano, dovolj gibanja in dober spanec, ki nam zagotavlja, da se zjutraj zbudimo naspani in

Člani MDGN Velenje so z zanimanjem prisluhnili predavanju.

spočiti. Dobro je čim večkrat narediti tudi kaj izven rutine (iti domov ali na sprehod po drugi poti, pisati ali si umivati zobe z levo roko ipd.).

Predavanje je doseglo svoj namen. Člani so imeli tudi kar nekaj vprašanj, saj je bila tematika izredno zanimiva in aktualna.

Franc Forštner | Foto: MDGN Velenje

Odpravljanje tehničnih težav pri polževih vsadkih in vzdrževanje

25. februarja 1957 sta francoska zdravnik Charles Eyriès in André Djourno prvič spodbudila slušni živec z električnimi impulzi. Prva

sta tudi vsadila električno slušno protezo, kar je spodbudilo razvoj sodobnega polževga vsadka, in od takrat je 25. februar medna-

Pozdravni nagovor
predsednika MDGN
Velenje Franca
Forštnerja

rodni dan polževega vsadka. V Sloveniji je uporabnikov polževega vsadka vsako leto več, trenutno jih je okrog 500.

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje imamo že nekaj let ustanovljeno samopomočno skupino za osebe s polževimi vsadki z imenom Kohlearji – po kohlearnem implantatu. V društvu imamo kar nekaj oseb, ki so prestali operacijo polževega vsadka, in njihovo število se vseskozi povečuje. Srečujejo se skupinsko ali posamezno. Včasih se pojavijo različne teme za razpravo, od odpravljanja specifičnih težav do odprave manjših okvar, vzdrževanja in servisa.

V sredo, 14. februarja, nas je tako obiskal g. Rok Ponikvar iz podjetja Widex, ki je strokovnjak na tem področju, predvsem za polževe vsadke ME-DEL. Poudarek je bil na odpravljanju tehničnih težav, čiščenju, sušenju in

Predstavniki Widexa daje
praktične napotke.

menjavi raznih manjših delov. Najprej nam je na modelu rondo pokazal, kaj lahko sami naredimo – kako zamenjati zaščitno gumico, očistiti kakšen del ipd., seveda če smo tega sposobni, sicer ga lahko enkrat na leto prinesemo na servis in nam tam to uredijo. Sledil je enak postopek za zaušesni del Sonet, kjer je v celoti pokazal zamenjavo vrvice, baterijskega dela, pokrov mikrofona in čiščenje. Vprašanj je bilo zelo veliko, številna tudi na temo povezave s telefonom, preklopa programov, nastavitve glasnosti. Moram pohvaliti g. Roka, da je pravi strokovnjak in da je servis res na vrhunski ravni. Vse, s čimer lahko sami pripomoremo k dobremu delovanju polževih vsadkov in slušnih aparatov – skrbnost, vestnost, čiščenje in sušenje teh naprav, da pravilno in dobro delujejo –, je dodana vrednost. Česar ne moremo sami urediti, seveda uredijo na servisu ali pošljejo nazaj v podjetje na popravilo. Če je okvara večja, dobi oseba nadomestno aparaturo. Odgovore na nekatera vprašanja posameznikov je gospod Rok praktično pokazal in rešil kar osebno v naših prostorih. Sledila so vprašanja za slušne aparate, predvsem o težavah in kako jih rešiti. Tudi pri tem nam je uspelo urediti stvari v zadovoljstvo uporabnikov.

Nekaj časa je potrebnega, da zberemo ugotovitve, kakšne potrebe in težave imajo posamezni uporabniki, potem pa povabimo strokovnjaka s tega področja. Velikokrat tudi sam osebno svetujem in rešujem težave, saj sem uporabnik polževega vsadka in vsako znanje, ki ga pridobim, z veseljem delim naprej. Zahvala vodstvu Widex za pomoč in g. Roku Ponikvarju za zelo poučno, strokovno in koristno ponazoritev vsega. Hvala tudi vodstvu uvoznika Dorimpex in ge. Dori za brošure in darilca. Upam, da smo vsem uporabnikom polževih vsadkov in slušnih aparatov ter vsem, ki ste se tega dogodka udeležili, koristno pomagali.

Tatjana Pirečnik | Foto: MDGN Velenje

Potopisno predavanje: Po slovenski transverzali

Sredi januarja smo v društvu gostili gluho predavateljico Majo Kuzma Ganič, ki nam je predstavila svojo pot po slovenski transverzali.

Po pozdravnem nagovoru predsednika Franca Forštnerja je predavateljica najprej predstavila svojo življenjsko pot, zaznamovano z gluhoto. Gluha starša sta jo vzgojila v vztrajno in delovno osebo, tako da je uspešno končala fakulteto, se zaposlila in ustvarila družino.

Na predavanju nam je predstavila, kako je sama v devetindvajsetih dneh prehodila Slovensko planinsko pot v dolžini 617 km, od Maribora prek vseh pomembnejših slovenskih vrhov do Debelega rtiča na nadmorski višini nič.

Opisala nam je različne izkušnje – od srečanj s planinci in oskrbniki planinskih koč do tega, kako je zmanjšala težo nahrbtnika,

Člani so prisluhnili potopisnemu predavanju.

ker je kmalu ugotovila, da ima pretežkega za vzpone.

Potem je nazorno orisala, kako je premagala strah ob zahtevnih poteh ob potrganih jeklenicah in prepadnih poteh ter kako je ob utrujenosti šla prek sebe. Spodbuda partnerja in prijateljev so ji bili pri tem v pomoč. Močna volja in vztrajnost ter pozitivna naravnost so ji pomagali pri premagovanju vseh težav na poti.

Predstavila nam je tudi svojo knjigo *Odločena iti po neznanih poteh o svoji poti*. V njej kronološko niza dogodke, ki so se ji zgodili na poti, in svoje občutke pri tem.

Maja izžareva pozitivno energijo in ob njenem pripovedovanju dobiš občutek, da je vse mogoče, samo odločiti se moraš, da to zmoreš. Hvala, Maja, za izredno doživetje in lepo predavanje.

Helena Medved | Foto: MDGN Velenje

Pogostitev ob dnevu žena

Tudi letos smo v društvu pripravili pogostitev ob dnevu žena. Odziv je bil velik, in tako se nas je v restavraciji Jezero zbralo kar 60.

Najprej nas je nagovoril predsednik društva Franc Forštner in nam kot vedno izrazil spoštovanje ob našem prazniku.

Za zabavo je poskrbel stand up komik Dejan Ikoč - Bushi, Sandi Klakočar pa nam je zaidral na harmoniko. Sledil je recital Marije Varžič, ki nam je z lepimi mislimi še dodatno poboljšala srce.

Ob večerji in druženju je večer kar hitro minil, saj si premalokrat vzamemo čas samo zase in stvari, ki nas veselijo. Ta dan pa je namenjen prav temu in veseli smo, da se članice odzovejo povabilu v tako velikem številu.

Za popoln zaključek praznovanja nas je predsednik društva obdaril z rožami, ki smo jih z veseljem odnesle domov in so nam polepšale še naslednje dni.

Primož Hodnik | Foto: Janja Tacer

Praznovanje ob dnevu žena in mučenikov

*Naj dan poseben bo za vas,
mladenke brhke in ženice,
prešerno voščim vam na glas,
poklonim travniške cvetlice.*

*Lepota vaša je in čar
cvetoch barvnih lepotic,
toplina skrčka naj bo dar
in dnevi vaši brez bodic.*

V kulturni sekciji smo izpeljali drugo letošnjo aktivnost.

V petek, 8. 3. 2024, ob 13.30 smo člani in članice DGN Koroške praznovali dan žena in mučenikov. Srečanje je organizirala vodja kulturne sekcije in članica Janja Tacer. Dobili smo se pri gradu Bukovje, kjer nas pričakal vodnik iz zavoda Dravit in nas lepo sprejel. Sprehodi-

li smo se in si ogledali prostore, v katerih so v preteklosti bivali tedanji lastniki. Vodnik nam je razložil, kako se je grad spreminjal skozi stoletja, ter nam predstavil njegovo zgodovino in rodbino, ki je živela v njem. Po ogledu so nam pripravili presenečenje – nazdravili smo s kozarcem penine ali soka. Vodniku smo se zahvalili za topel sprejem in odlično predstavitev baročnega dvorca Bukovje.

Iz naših društev

Člani in članice
DGN Koroške pred
gradom Bukovje

Po ogledu smo se odpravili na razvalino gradu Dravograd, kjer nas je pričakal lep razgled na športni center Traberkerk, reko Dravo, Črneče in Črneški zaliv ter v ozadju še pogled na Uršljo goro.

Nato smo se odpravili proti mejnemu prehodu Vič – Dravograd v restavracijo Fabrika, kjer imajo odlično in okusno hrano.

Vsi smo bili zadovoljni in navdušeni nad praznovanjem ob dnevu žena in mučenikov.

*Danes je dan,
ki vam, dragi fantje, je v dar poslan.
Ker celo leto trpite in se znojite
pod težko nalogo, da ženske zadovoljite.
Bi kavico? Pivce? Morda masažo ali dve?
Vam ženkice danes žvrgole.
Nežen dotik po glavi, poljubček na nos
in dobre volje zvrhan koš.
S prijatelji skupaj staknite glave,
o mukah vsakdanjih naj jezik pove.
Za šankom poznanim naj Vam bo lepo,
s kozarcem v roki si nazdravite glasno.*

V ozadju razvaline
gradu Dravograd

Aktivna Kranjska Gora

Rehabilitacija gluhih, naglušnih, gluhoslepih, oseb s polževim vsadkom, tinitusom ter njihovih družin

V okviru posebnega socialnega programa Ohranjanje zdravja in rehabilitacija oseb z izgubo sluha bo Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije (ZDGNS) tudi v letu 2024 organizirala rehabilitacijo članov društev in njihovih družin.

V marcu je zveza objavila razpis in ga posredovala društvom gluhih in naglušnih po Sloveniji. Rehabilitacija članov in njihovih družin bo potekala v Apartmajski hiši Kranjska Gora. Razpisanih je pet terminov, in sicer od 6. 5. do 30. 5. 2024. Termini so razdeljeni glede na skupine uporabnikov.

Ker gre za brezplačno rehabilitacijo, se pri prijavi oz. izboru oseb za tovrstno bivanje upoštevajo naslednja merila in k prijavi priloženo mnenje matičnega društva:

Osnovno merilo:

- oseba z izgubo sluha ima odločbo o priznani telesni okvari, potrjen izvid specialista ORL z avdiogramom oz. drug dokument, s katerega je razvidna stopnja izgube sluha;
- posameznik oz. družina nima dovolj sredstev za preživetje in nima premoženja, ki bi omogočilo preživetje.

Med sredstva oz. dohodke spadajo: plača, bolniško nadomestilo, starševsko nadomestilo (porodniško nadomestilo, očetovsko nadomestilo ...) pokojnina, dohodek od študentskega dela, avtorsko delo, dohodek od premoženja, dohodek iz kmetijske dejavnosti, preživnina, ki jo prejema otroci, družinska pokojnina, ki jo prejema otroci, nadomestilo življenjskih stroškov, ki ga izplačuje ZRSZ iz naslova APZ, invalidnina, drugi prejemki iz naslova ZPIZ, katastrski dohodek, dobiček iz naslova opravljanja samostojne dejavnosti, dobiček iz naslova kmetijske dejavnosti, drugi dohodki po zakonu o socialnem varstvu.

Dodatna merila:

- brezposelnost;
- aktivno iskanje zaposlitve;

- prejemanje pravic iz naslova javnih sredstev (otroški dodatek, denarna socialna pomoč, varstveni dodatek, državna štipendija, znižanje plačila vrtca, dodatna subvencija malice za učence in dijake, subvencija kosila za učence, subvencioniran prevoz za dijake in študente, oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev, prispevek k plačilu družinskega pomočnika, subvencija najemnine, pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in pravica do plačila prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje).

Druga merila:

- živi sam;
- družina s tremi ali več otroki;
- večgeneracijska družina;
- aktivni član društva gluhih in naglušnih;
- obrazložitev matičnega društva za brezplačno vključitev v posebni socialni program;
- čas vključitve v društvo (prednost imajo tisti, ki so dlje časa člani društva);
- pogostost koriščenja brezplačnega letovanja (prednost imajo tisti, ki brezplačnega bivanja še niso izkoristili).

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije v okviru programa poravnava stroške bivanja in organiziranega kosila ter večerje. Prevozní stroški niso predmet razpisa. V času rehabilitacije oseb z izgubo sluha in njihovih družin ZDGNS organizira vodene aktivnosti, ki jih vodi usposobljena animatorka iz vrst oseb z izgubo sluha.

Če menite, da ste upravičeni do zgoraj omenjene rehabilitacije, se o možnostih zanjo pozanimajte v društvu, katerega član ste.

Za vključitev v rehabilitacijo se lahko prijavite v matičnem društvu. **Društva bodo prijave zbiralá do 12. aprila 2024** in jih posredovala na ZDGNS.

ZAŠČITIMO SE PRED HRUPOM

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH
IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE